

علامه سید عبدالحسین شرف الدین و مسئله وحدت اسلامی

علامه سید شرف الدین عاملی مجتهدی مسلم، مدافعی خستگی ناپذیر و از جمله بزرگانی بود که با بصیرت تمام توانست از بسیاری از اختلافات بین شیعه و سنی بکاهد، و سرآغازی برای وحدت بین شیعه و سنی باشد.

علامه سید شرف الدین عاملی مجتهدی مسلم، مدافعی خستگی ناپذیر و از جمله بزرگانی بود که با بصیرت تمام توانست از بسیاری از اختلافات بین شیعه و سنی بکاهد، و سرآغازی برای وحدت بین شیعه و سنی باشد.

به گزارش خبرنگار مهر، هشتم جمادی الثانی سالروز وفات علامه سید عبدالحسین شرف الدین مجتهد شیعه و مدافع ایده تقریب مذاهب اسلامی بود. او تلاش‌هایی برای وحدت شیعه و سنی و حل کردن ریشه‌های اختلاف مذهبی انجام داد. شرف الدین از رهبران نهضت استقلال لبنان نیز به شمار می‌رود. دو کتاب المراجعات و النص و الاجتهاد برای اثبات حقانیت شیعه با ادبیاتی علمی و به دور از توهین از برترین آثار او به شمار می‌رود. این دو کتاب به زبان‌های مختلف ترجمه شده و توجه بسیاری از مسلمانان شیعه و سنی را به خود جلب کرده است. محمدهاشم شفیعی در یادداشتی اختصاصی به بیان تبیین زندگی علامه سید شرف الدین پرداخته است که در ادامه با هم می‌خوانیم:

تاریخ، مردان بزرگ همتی را به خود دیده که هر چند وقت یک بار تأثیرگذاری آن‌ها نقطه عطفی در تاریخ می‌شود. از میان آنها می‌توان به علامه سید شرف الدین عاملی اشاره کرد؛ مردی که به زیبایی تمام به این آیه قرآن عمل کرد: «وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» [۱] و با آن‌ها به روشی که نیکوتر است، استدلال و مناظره کن!»

علامه سید شرف الدین عاملی مجتهدی مسلم، مدافعی خستگی ناپذیر و از جمله بزرگانی بود که با بصیرت تمام توانست از بسیاری از اختلافات بین شیعه و سنی بکاهد، و سرآغازی برای وحدت بین شیعه و سنی باشد. وی در کتاب گران سنگ خود به نام «المراجعات» با استدلال و برهان بدون کوچک‌ترین توهینی، از ولایت امیرالمومنین علیه السلام دفاع کرد و نقطه عطفی برای وحدت بین شیعه و سنی در تاریخ شد؛ زیرا به خوبی درک کرده بود که تفرقه و اختلاف بین شیعه و سنی یکی از حربه‌های دشمن برای تسلط بر مسلمانان است.

بصیرت در مناظره

سید شرف الدین عاملی از علمای با بصیرت و خوش ذوقی بود که با دیدن اختلاف سخت بین شیعه و سنی آزرده خاطر شده و تصمیم گرفت که به نوعی این اختلافات را کاهش دهد؛ زیرا نتیجه این اختلافات، سرکوبی همه مسلمانان (چه شیعه و چه سنی) و به دنبال آن، تسلط دشمنان بر آن‌ها و چپاول مسلمانان و کنار زدن و اضمحلال دین خواهد بود.

بر همین اساس، مناظره خود را با شیخ سلیم بشری مالکی مذهب؛ رئیس دانشگاه الازهر مصر شروع می‌کند. او می‌گوید که با ایشان قرار گذاشتیم که بدون تعصب به تبیین حق بپردازیم. [۲]

اهمیت مناظرات

انسان موجودی است که اگر تعصب نداشته باشد دلیل‌ها و برهان‌های علمی و عقلی او را قانع می‌کند، البته در صورتی که از تحکم و زورگویی دور بوده و جدال احسن باشد.

علامه شرف الدین، این خصوصیت را از اجداد بزرگوار خود مانند حضرت امام صادق علیه السلام فرا گرفته بود و آن را سرلوحه مناظرات خود قرار داده بود؛ زیرا همان‌طور که از مطالعه کتاب‌های ایشان معلوم می‌شود ایشان تمام آداب مناظره را رعایت کرده است.

ایشان انسان سلیم‌النفسی بود که آداب مناظره را مو به مو اجرا می‌کرد؛ آدابی از جمله، رفتار طبیانه با طرف مقابل، رعایت آرامش و تواضع در مقابل توهین‌ها، احترام به مقدسات طرف مقابل، تسلط بر منابع هر دو طرف، مستندگویی و...

طرح علمی وحدت اسلامی از اقدامات تأثیرگذار این دانشمند شیعی

ایشان در پاسخ هایش به شیخ سلیم، چنین می گوید: «من معتقدم اتحاد اسلامی و پیمان برادری وقتی به دست می آید که شما مذهب شیعه را آزاد اعلام کنید و آن را مانند یکی از مذاهب چهارگانه بدانید»؛ جای تردید نیست که اختلافات بین مذاهب چهارگانه کمتر از اختلافات آنان با مذهب شیعه نیست. اگر قرار است که مذاهب اسلام چهار فرقه باشد چرا جایز نباشد که پنج فرقه باشند؟! آیا چگونه متصور است که چهار مذهب، موافق اتحاد مسلمانان باشد ولی اگر یک مذهب به آنها اضافه شد اجتماع مسلمانان متلاشی گردد و متفرق شوند! [۳]

سپس به مذهب شیعه که از ابتدا همراه پیامبر بوده است و اشاره کرده و آن را به عنوان نقطه عطفی برای وحدت بین تمام مذاهب می داند. [۴]

گاهی این امر با نگاه متفاوت و از زاویه های مختلف صورت می گرفت تا طرف مناظره را از جهات مختلف تحت تأثیر قرار دهد و او را با خود همراه کند. از باب نمونه نگاه متفاوت او نسبت به حدیث غدیر خم به همراه اثبات تواتر حدیث غدیر خم از طریق اهل تسنن و شیعه، طرف مقابل را واداشت که به مشترکات بین دو مذهب توجه کند و ضمناً گامی در جهت تقرب مذاهب باشد. [۵]

و ی با هدیه قرآن کریم به حاکم وقت سعودی او را وادار می کند که اعلام کند، تبرک به ضریح پیامبر شرک نیست؛ زیرا حاکم با گرفتن هدیه، قرآن را می بوسد. [۶] پس اگر بوسیدن جلد قرآن شرک نیست، بوسیدن ضریح مطهر پیامبر نیز شرک نمی باشد.

نتیجه این که سیدعبدالحسین شرف الدین با جدال احسن، اولین اقدام عملی را در احیای امر وحدت بین شیعه و سنی برداشت.

پی نوشت

[۱]. سوره نحل، آیه ۱۲۵.

[۲]. المراجعات، شرف الدین، ج ۱، ص ۱۷.

[۳]. همان، ص ۷۱ و ۷۲.

[۴]. همان، ص ۷۳.

[۵]. همان، ص ۴۷۰.

[۶]. مناظرات فی العقاید و الاحکام، عبد الله حسن، ج ۲، ص ۱۶۰.